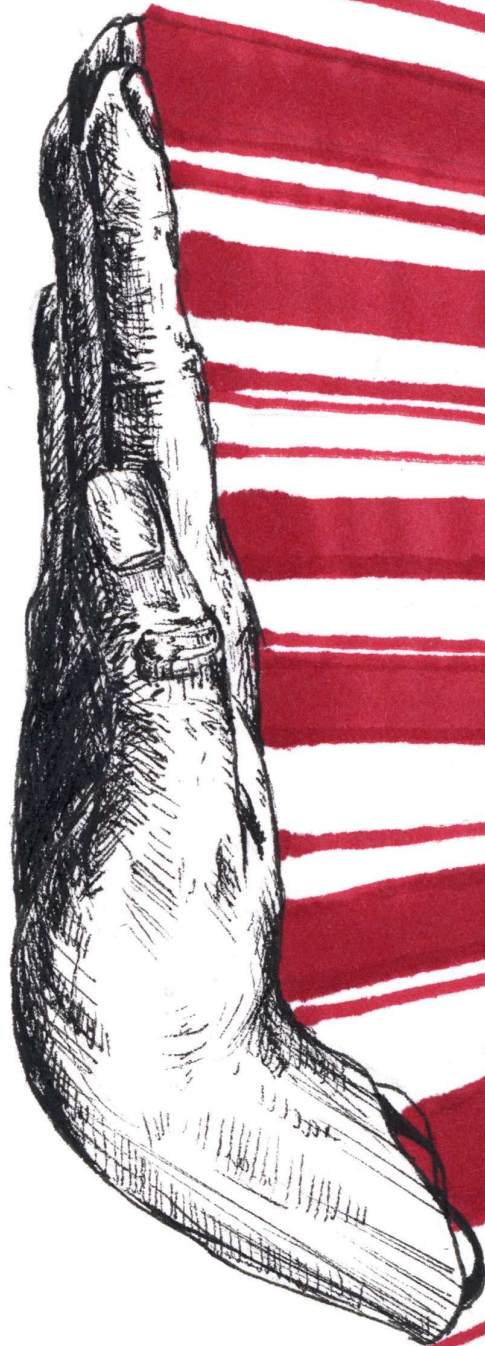

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

OPLEVET ETNISK DISKRIMINATION I DANMARK

OPLEVET ETNISK DISKRIMINATION I DANMARK

Forfattere: Sigrid Alexandra Koob, Marie Skibsted, Rasmus Brygger, Sofia Manili og Mads Andreasen

Redaktion: Rasmus Brygger

Ansvarlig: Maria Ventegodt

ISBN: 978-87-7570-217-6

e-ISBN: 978-87-7570-216-9

Illustrationer: Meraj Sharifi

Layout: Michael Länger

© 2023 Institut for Menneskerettigheder

Wilders Plads 8K

1403 København K

Telefon 3269 8888

menneskeret.dk

Denne publikation eller dele af den må reproduceres til ikke-kommercielle formål med tydelig angivelse af kilde.

Vi tilstræber, at vores udgivelser bliver så tilgængelige som muligt. Vi bruger fx store typer, korte linjer, få orddelinger, løs bagkant og stærke kontraster.

Læs mere om tilgængelighed på www.menneskeret.dk/tilgaengelighed

“KAN DU SIDDE I ET RUM MED EN MAND ALENE MED LUKKET DØR?”

En kvinde beskriver en jobsamtale, hvor det på grund af hendes tørklæde blev antaget, at hun ikke passede ind i arbejdskulturen:

“Jeg er blevet mødt med spørgsmål (til jobsamtalen, red.) som: 'Giver du hånd, hvis bestyrelsesformanden kommer hen og hilser på dig?', 'Kan du sidde i et rum med en mand alene med lukket dør?', 'Vil du deltage i julefrokoster?'. Sådan nogle spørgsmål, som man aldrig ville stille til én, der ikke bar tørklæde. I dag kan jeg grine af det, men i situationen opfører man sig ordentligt og svarer, at man selvfølgelig giver hånd og 'ja, jeg vil gerne deltage i julefrokoster'.”

En anden kvinde fortæller om en lignende oplevelse:

“Jeg søgte nogle jobs i starten, som jeg fik afslag på på baggrund af mit tørklæde. Der var nogle mærkelige spørgsmål om min blufærdighed og min baggrund. Om mine forældre var okay med, at jeg gjorde sådan og sådan (...). Efter en jobsamtale skrev jeg til dem og spurgte, hvad der foregik, og at jeg ikke havde hørt fra dem i nogen tid. Så ringede han (arbejdsgiver, red.) mig op og sagde: 'Du er nødt til at slække lidt på din blufærdighed', og så sagde jeg: 'Jeg ved ikke, hvad du taler om, det er du nødt til at forklare'. Det ville han ikke, men han sagde: 'Tænk over det', og så fik jeg et afslag efterfølgende.”

Kilde: Kvinder med tørklæde - ti kvinders erfaringer fra arbejdsmarkedet, Institut for Menneskerettigheder 2020

“JEG ER EN ELEV, LIGESOM ALLE ANDRE”

Minna er en kvinde i midten af tyverne. I ungdomsårene havde hun udfordringer med mistrivsel, og hun henvendte sig derfor til skolepsykologen. Her havde hun en oplevelse af at blive behandlet anderledes på grund af sin baggrund:

“I gymnasiet får jeg det dårligt og går derfor hos en skolepsykolog, som er overbevist om, at mistrivslens skyldes social kontrol i mit hjem. I virkeligheden føler jeg mig bare stresset, er bekymret for fremtiden og tænker på, om jeg har valgt den rigtige linje og passer ind fagligt – ligesom andre unge. Men det lytter psykologen ikke til, for hun er sikker på, at det er min mor, der er problemet. Jeg snakker med skolepsykologen i et halvt år, før jeg bliver henvist til børnepsykiatrien, som konstaterer, at jeg går rundt med en depression.

Det går rigtig dårligt i gymnasiet, og derfor er jeg til en samtale på skolen. Her er min mor og min socialrådgiver fra hospitalet til stede. På det tidspunkt er jeg stadig indlagt, og jeg har nogle måneder forinden haft en samtale med rektoren om, at jeg har

det dårligt. Men der bliver ikke lyttet eller gjort nogle tiltag for at hjælpe mig. Efter samtalen får min mor at vide, at det er hendes skyld, at jeg har det dårligt. At hun har presset mig så hårdt, at jeg ender med at blive skubbet ud af gymnasiet. Min mor er den første, der giver slip på sine forventninger og fokuserer på, at jeg får det bedre.

Det savner jeg fra ledelsen på mit gymnasium: at de ser bort fra, at jeg er en brun pige, og at min mor er tørklædebærende muslim, at de bare ser, at jeg er en ung person, der ikke trives, en elev ligesom alle andre. I stedet lægger de skylden over på min mors opdragelse.

Efter mødet med gymnasiets ledelse græder jeg af vrede. Jeg ved, at andre på gymnasiet får hjælp, men der er slet ikke den hjælp eller omsorg for mig. Jeg føler mig uretfærdigt behandlet. Jeg føler mig ikke set.”

Minna ender med at droppe ud af gymnasiet, da hun havde det svært psykisk.

Kilde: Interview med Minna, oktober 2023

“DER ER NOGET TØJ, SOM JEG IKKE ENGANG GIDER AT GÅ I I DAG, FORDI JEG VED, AT POLITIET KIGGER”

Bilal er 29 år. Han har skæg og langt sort hår i en hestehale. Forældrene er fra Palæstina og kom til Danmark i 1990'erne, fortæller han. Han er født og opvokset i København, hvor han stadig bor, og til daglig arbejder han som tømrer. Bilal bliver ofte stoppet af politiet. Til spørgsmålet om, hvorfor han bliver stoppet så ofte af politiet, forklarer han kort:

“Det har mest at gøre med, hvordan man ser ud. Politiet har det bare på en eller anden måde, at hvis du har sort hår og kommer fra Mellemøsten, så er du i gang med at lave noget kriminelt næsten hele tiden åbenbart.”

Senere i interviewet uddyber han:

“Så i dag, selvom jeg er uddannet tømrer, og jeg passer mig selv, kan man bare altid se det, når man kører rundt og går rundt, at de [politiet, red.] kigger på én helt mistænkeligt, selvom du ikke har gjort noget som helst. Der er altid den der mistænkelige adfærd. Det er næsten sådan, at du tænker, at jeg ikke skal se kriminel ud. Jeg skal ikke have det her tøj på, fordi det kan associeres med en, som er kriminel, agtigt. Der er noget tøj, som jeg ikke engang gider at gå i i dag, fordi jeg ved, at politiet

kigger på det, som om du har noget med bandemiljø, eller du har noget med en bande at gøre, eller du er bare kriminel, ikke. Det er irriterende at tænke over, ikke. Det er bare noget, man lever med i dag [pause].”

Bilal er på samme måde blevet vant til kontakten med politiet. Møderne med politiet, særligt i forbindelse med de mange kontroller af hans bil, har fået et rutinemæssigt udtryk, hvor begge parter udspiller bestemte roller:

“Hvis du ser en politibil eller to, så er du næsten 100 procent på, at du bliver stoppet. Bare lige: 'Hvad laver du? Hvad laver du ude på denne tid? Hvor skal du hen?' De gør ikke noget vildt, men de stopper dig bare. Bare lige rutinespørgsmålene. [...] [J]eg har det bare klar. Jeg har mit kørekort klar og siger: 'Hvad så?' Holder mit kørekort op og siger: 'Her, værsgo.' Nogle gange så orker jeg det bare ikke. Man kan godt have lyst til at køre den op hele tiden, for man ved, de laver de der fejl, men man orker det bare slet ikke.”

Kilde: Etnisk profilering – oplevelser og konsekvenser af minoritetsetniske mænds møder med politiet, Institut for Menneskerettigheder 2022

“SÅDAN EN FUCKING NIGGER SKAL IKKE STÅ DER OG SPILLE SMART”

Ibrahim, der har mørk hudfarve, er en sommeraften i 2014 på vej hjem på cykel fra gadefesten Distortion. Pludselig bliver han sparket ned af sin cykel af nogle mænd med etnisk dansk baggrund. Han kender dem ikke. Han vælter af cyklen. Og da han svimmel rejser sig op, råber de to mænd, at “sådan en fucking nigger ikke skal stå der og spille smart!”. Mændene kommer herefter imod ham igen og slår ud efter hans ansigt. Ibrahim vælger at forsvare sig og kommer op at slås. Den ene af mændene lægger sig oven på ham med armene omkring hans hals. Overfaldet bliver stoppet, da flere forbipasserende kommer over imod dem, og gerningsmændene løber væk.

Ibrahim er nervøs for at gå ud i ugerne efter overfaldet. Han har svært ved at få sin hverdag til at fungere på

samme måde som før. Han magter ikke at gå på arbejde. Han er rystet og ængstelig. Først en måned efter overfaldet genoptager han sit arbejde, og først efter tre måneder har han igen lyst til at tage i byen.

Overfaldet har fået ham til at tænke over sit tilhørsforhold og sin identitet. Kan man blive set som rigtig dansk, hvis man ikke har en lys hudfarve? Han siger: “Det har forstærket den der tanke ’er jeg så overhovedet dansk?’ I og med at der er mange, der siger, at jeg ikke er dansk. Jeg bliver overfaldet, fordi jeg ikke ser dansk ud. Jamen er jeg så overhovedet dansk? Men altså det er jeg jo. Det ved jeg da, at jeg er. [...] Men altså jeg føler mig udenfor i samfundet

Kilde: Hadforbrydelser i Danmark – ni personlige beretninger, Institut for Menneskerettigheder 2017

“OG SÅ BEGYNDER DE HEN OVER HOVEDET PÅ MIG AT KØRE NEGER-JOKES FREM OG TILBAGE, INDIL JEG GRÆDER”

Oba (k) husker en skelsættende barndomsoplevelse fra en københavnsk bus:

“Det er lang tid siden, jeg har oplevet noget, men jeg kan huske, da jeg var yngre, omkring de 12 år. Vi var ude på Amager, så jeg skulle tage bussen fra Nørreport til Amager, og det var myldretid. Bussen var helt fyldt op, og jeg står med min rygsæk helt mast sammen mellem to voksne mænd, som lugter utroligt meget af øl her om eftermiddagen klokken 15. Og så begynder de hen over hovedet på mig at køre neger-jokes frem og tilbage, indtil jeg græder. Og lige i det jeg skal til at græde, siger den ene mand; “Nej okay, nu burde vi også lige stoppe” til ham den anden, og den anden kørte bare på; “Ej det er jo bare for sjov altså. Værre er det heller ikke”, og bliver bare ved. Der er en bus fyldt

med mennesker, og der er ikke nogen, der siger noget. Endnu engang føler man sig meget alene.”

Oba (k) reflekterer videre over, hvad den manglende reaktion fra de andre buspassagerer betød for hende:

“Lige der i øjeblikket for mig, var det værste faktisk bare det, at de fortalte vittighederne, men jo ældre jeg er blevet og har kigget tilbage på det, så er jeg virkelig dybt forarget over, at der ikke var nogen, som brød ind og sagde noget som helst. Det var en bus fyldt med mennesker, højt nok til at man kunne høre dem, og hvad de sagde, og der var ingen, der sagde noget som helst. Dét er jeg virkelig dybt forarget over.”

Kilde: Afro-danskeres oplevelse af diskrimination i Danmark, Institut for Menneskerettigheder 2017